

Opasna roba koju nose putnici ili posada

Uvod:

Opasna roba su predmeti ili tvari koji mogu prouzročiti rizik po zdravlje, sigurnost, imovinu ili okoliš i koji se nalaze na popisu opasnih roba u Tehničkim instrukcijama ili su klasificirani u skladu s Tehničkim instrukcijama;

Mnogi obični predmeti koji se koriste svakodnevno kod kuće ili na radnom mjestu koji možda izgledaju bezopasno, ali kada se prevoze zrakom mogu postati vrlo opasni. Tijekom leta, promjena temperature i pritiska može prouzročiti curenje, stvaranje otrovnih plinova ili nastanak požara.

Općenito, opasne robe su zabranjene kao prtljaga ili u prtljazi. Postoje, međutim, određene iznimke za robe koje služe za osobnu njegu, medicinske potrepštine, sportsku opremu, i predmete koji su namijenjeni kao pomoć osobama s invaliditetom.

U Dijelu 8. Tehničkih instrukcija za siguran prijevoz opasnih roba zrakom (ICAO Doc 9284 AN 905) propisane su odredbe za opasnu robu koju nose putnici ili posada i koje se u skladu s Člankom 3. Stavkom 4. Zakona o prijevozu opasnih tvari („Narodne novine“, broj 79/07) i Člankom 1. Stavkom 2. Pravilnika o uvjetima i načinu prijevoza opasnih roba zrakom („Narodne novine“, broj 39/10) moraju primjenjivati na sve operacije civilnih zrakoplova u domaćem i međunarodnom prometu.

Treba napomenuti da se u skladu s zahtjevima zaštite na neke stavke (tekućine, raspršivače i gelove), kada se nose u ručnoj prtljazi, primjenjuju restriktivnija količinska ograničenja od onih koja su navedena u Dijelu 8. Tehničkih instrukcija.

Ako namjeravate nositi jedan ili više predmeta za koje se zahtijeva odobrenje zračnog prijevoznika obratite se vašem zračnom prijevozniku prije dana određenog za putovanje. Zračni prijevoznik ima pravo ne prihvatiti određene predmete na prijevoz.

Dangerous Goods Carried By Passengers or Crew

Introduction:

Dangerous goods are articles or substances which are capable of posing a risk to health, safety, property or the environment and which are shown in the list of dangerous goods in the Technical Instructions or which are classified according to those Instructions.

Many common items used everyday in the home or workplace may seem harmless but when transported by air can be very dangerous. In flight, variations in temperature and pressure can cause items to leak, generate toxic fumes or start a fire.

In general, dangerous goods are prohibited in luggage or in baggage. There are, however, certain exceptions for personal care, medical needs, sporting equipment, and items to support physically disabled passengers.

In Part 8 of the Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air (ICAO Doc 9284-AN/905) are prescribed provisions for dangerous goods carried by passengers or crew and which in accordance with Article 3. Paragraph 4. Of the Dangerous Goods Transportation Act (Official Gazette, No 79/07) and Article 1. Paragraph 2. Of the Ordinance on terms and conditions for transport of dangerous goods by air (Official Gazette, No. 39/10) shall be applicable for all international and domestic civil aircraft operations.

It should be noted that in accordance with security requirements some of the items (liquids, aerosols and gels) are now subject to more restrictive quantity limitations when carried in carry-on baggage from those specified in Part 8. Of the Technical Instructions.

If you intend to carry one or more of the following items that requires the approval of the operator(s), please contact your airline(s) prior to your intended travel day. Airlines reserve the right not to accept any particular article for carriage.

Chapter 1

PROVISIONS FOR DANGEROUS GOODS CARRIED BY PASSENGERS OR CREW

Parts of this Chapter are affected by State Variations CH 1, US 15; see Table A-1

1.1 DANGEROUS GOODS CARRIED BY PASSENGERS OR CREW

- ≠ 1.1.1 Except as otherwise provided in 1.1.2, dangerous goods, including excepted packages of radioactive material, must not be carried by passengers or crew members, either as or in carry-on baggage or checked baggage or on their person. Except as provided for in 1.1.2 y) below, security type equipment such as attaché cases, cash boxes, cash bags, etc., incorporating dangerous goods, for example lithium batteries or pyrotechnic material, are totally forbidden; see entry in Table 3-1. Personal medical oxygen devices that utilize liquid oxygen are prohibited either as or in carry-on baggage or checked baggage or on the person. Electroshock weapons (e.g. Tasers) containing dangerous goods such as explosives, compressed gases, lithium batteries, etc. are prohibited in carry-on baggage or checked baggage or on the person.
- ≠ 1.1.2 Notwithstanding any additional restrictions which may be implemented by States in the interests of aviation security, except for the incident reporting provisions of 7;4.4, the provisions of these Instructions do not apply to the following when carried by passengers or crew members or in baggage that has been separated from its owner during transit (e.g. lost baggage or improperly routed baggage) or in excess baggage carried as cargo as permitted by 1;1.1.4.1 g):

Medical necessities

- ≠ a) with the approval of the operator(s), small gaseous oxygen or air cylinders required for medical use. Each cylinder must not exceed 5 kg gross mass. Cylinders, valves and regulators, where fitted, must be protected from damage which could cause inadvertent release of the contents. The pilot-in-command must be informed of the number of oxygen or air cylinders loaded on board the aircraft and their loading location(s);
- Note.— Devices containing liquid oxygen are forbidden as or in carry-on baggage, checked baggage or on the person.*
- b) cylinders of a gas of Division 2.2 worn for the operation of mechanical limbs, also spare cylinders of a similar size if required to ensure an adequate supply for the duration of the journey;
- c) non-radioactive medicinal articles (including aerosols). The total net quantity of each single article must not exceed 0.5 kg or 0.5 L. Release valves on aerosols must be protected by a cap or other suitable means to prevent inadvertent release of the contents.
- The total net quantity of all articles mentioned in 1.1.2 c), h) and k) must not exceed 2 kg or 2 L (e.g. four aerosol cans of 500 mL each) for each person.
- d) radioisotopic cardiac pacemakers or other devices, including those powered by lithium batteries, implanted into a person, or radio-pharmaceuticals contained within the body of a person as the result of medical treatment;
- ≠ e) with the approval of the operator(s), battery-powered wheelchairs or other similar mobility aids with non-spillable batteries, which comply with Special Provision A67 or the vibration and pressure differential tests of Packing Instruction 872, for use by passengers whose mobility is restricted by either a disability, their health or age, or a temporary mobility problem (e.g. broken leg), as checked baggage provided the battery terminals are protected from short circuits (e.g. by being enclosed within a battery container) and the battery is securely attached to the wheelchair or mobility aid. The operator(s) must ensure that wheelchairs or other battery-powered mobility aids are carried in such a manner so as to prevent unintentional activation and that they are protected from being damaged by the movement of baggage, mail, stores or other cargo.
- It is recommended that passengers make advance arrangements with each operator;
- ≠ f) with the approval of the operator(s), battery-powered wheelchairs or other similar mobility aids with spillable batteries, for use by passengers whose mobility is restricted by either a disability, their health or age, or a temporary mobility problem (e.g. broken leg), as checked baggage, provided that the wheelchair or mobility aid can be loaded, stowed, secured and unloaded always in an upright position and that the battery terminals are protected from short circuits (e.g. by being enclosed within a battery container) and the battery is securely attached to the wheelchair or mobility aid. The operator(s) must ensure that wheelchairs or other battery-powered mobility aids are carried in such a manner so as to prevent unintentional activation and that they are protected from being damaged by the movement of baggage, mail,

Poglavlje 1

ODREDBE ZA OPASNU ROBU KOJU NOSE PUTNICI ILI POSADA

Na pojedine dijelove ovog Poglavlja primjenjuju se varijacije država CH 2, US 15; vidi Tablicu A-1

1.1 OPASNA ROBA KOJU NOSE PUTNICI ILI POSADA

- ≠ 1.1.1 Osim ako nije drugačije navedeno u 1.1.2, opasne robe, uključujući i izuzeta pakiranja radioaktivnog materijala, putnici ili članovi posade ne smiju nositi, u ručnoj prtljazi, predanoj (provjerenoj) prtljazi ili ih imati uza se. Osim kako je predviđeno dolje u odredbi 1.1.2 y), oprema koja služi za zaštitu, kao što su torba za spise sa zaštitom, metalne kase, vreće za novac i sl., koje sadrže opasne robe, na primjer litijske baterije ili pirotehnički materijal, potpuno su zabranjene, vidi podatke u Tablici 3-1. Uređaji s medicinskim kisikom za osobnu upotrebu koji koriste tekući kisik su zabranjeni i u ručnoj prtljazi, u predanoj (provjerenoj) prtljazi ili ih imati uza se. Elektrošokrajuće oružje (npr. Taser) koja sadrže opasne robe, kao što su eksplozivni, stlačeni plinovi, litijske baterije, itd. su zabranjeni u ručnoj prtljazi, u predanoj (provjerenoj) prtljazi ili ih imati uza se.
- ≠ 1.1.2 Bez obzira na dodatna ograničenja koje mogu primjenjivati pojedine države pri provođenju zrakoplovne zaštite, izuzimajući odredbe 7; 4.4 o izvješćivanju o nezgodama, odredbe Tehničkih instrukcija se ne odnose na sljedeće robe koje nose putnici ili posada, ili se nalaze u prtljazi koja je bila odvojena od vlasnika tijekom putovanja (npr. izgubljena prtljaga ili nepropisno preusmjerena prtljaga) ili se nalazi u prekomjernoj prtljazi koja se prevozi kao dopušteni teret u skladu s odredbom 1, 1.1.4.1 g):

Medicinske potreštine

- ≠ a) s odobrenjem zračnog prijevoznika, male boce pod tlakom koje sadrže kisik ili zrak koji se koristi u medicinske svrhe. Ukupna masa boce ne smije prelaziti 5 kg. Boce, ventili i regulatori, ako su postavljeni, moraju biti zaštićene od oštećenja koja bi mogla dovesti do nehotičnog ispuštanja sadržaja. Zapovjednika zrakoplova se mora informirati o broju boca s kisikom ili sa zrakom koje su unijete u zrakoplov i mjestima na kojima se nalaze.
- Napomena .- Uređaji s tekućim kisikom zabranjeni su za prijevoz u ručnoj prtljazi, u predanoj (provjerenoj) prtljazi ili ih imati uza se.*
- b) boce s plinom iz Skupine 2.2 koje se nose za rad mehaničkih udova, i rezervne boce slične veličine, ako je to potrebno, kako bi se osigurala odgovarajuća opskrba za vrijeme trajanja putovanja;
- c) neradioaktivni medicinski ili toaletni proizvodi (uključujući raspršivače). Ukupna neto količina svakog pojedinog proizvoda ne smije premašivati 0,5 kg ili 0,5 L. Ispušni ventil na raspršivaču mora biti zaštićen poklopcem ili na drugi način kojim se sprječava nehotično ispuštanje sadržaja.
- Ukupna neto količina svih proizvoda navedenih u 1.1.2 c), j) i m) ne smije prelaziti 2 kg ili 2 L (npr. četiri limenke raspršivača od 500 ml) po osobi.
- d) radioizotopni stimulatori srca ili drugi uređaji, uključujući one koji se pokreću pomoću litijskih baterija, koji su ugrađeni u ljudsko tijelo ili radioaktivni preparati u organizmu osobe koji su rezultat medicinskog tretmana.
- ≠ e) s odobrenjem zračnog prijevoznika, invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje na baterijski pogon s baterijama koje su zaštićene od curenja, koja udovoljavaju Posebnoj odredbi A67 ili ispitivanjima na vibracije i diferencijalni tlak prema Uputi za pakiranje 872, koje koriste putnici s ograničenom pokretljivošću zbog invalidnosti, zdravstvenih razloga, starosti, ili privremene nepokretnosti (npr. zbog slomljene noge), kao predana (provjerena) prtljaga, uz uvjet da su kleme baterije izolirane i time zaštićene od kratkog spoja (npr. da je zatvorena unutar kontejnera za baterije), te da je baterija sigurno pričvršćena na invalidska kolica ili pomagalo za kretanje. Zračni prijevoznici moraju osigurati da se invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje prevoze na način da se zaštite od slučajnog pokretanja, te da se zaštite od oštećenja uzrokovanog pomicanjem prtljage, pošte, robe za prodaju ili drugog tereta.
- Preporuča se da se putnici unaprijed dogovore sa svakim pojedinim zračnim prijevoznikom.
- ≠ f) s odobrenjem zračnog prijevoznika, invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje na baterijski pogon s baterijama koje nisu zaštićene od curenja, koje koriste putnici s ograničenom pokretljivošću zbog invalidnosti, zdravstvenih razloga, starosti, ili privremene nepokretnosti (npr. zbog slomljene noge), kao predana (provjerena) prtljaga, uz uvjet da se invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje mogu ukrcati, čuvati, učvrstiti i iskrcati uvijek u uspravnom položaju i da su kleme baterije izolirane i time zaštićene od kratkog spoja (npr. da je zatvorena unutar kontejnera za baterije) te da je baterija sigurno pričvršćena na invalidska kolica ili pomagalo za kretanje. Zračni prijevoznici moraju osigurati da se invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje prevoze na način da se zaštite od slučajnog pokretanja, te da se zaštite od oštećenja uzrokovanog pomicanjem prtljage, pošte, robe za

stores or other cargo. If the wheelchair or mobility aid cannot be loaded, stowed, secured and unloaded always in an upright position, the battery must be removed and the wheelchair or mobility aid may then be carried as checked baggage without restriction. The removed battery must be carried in strong, rigid packagings as follows:

- 1) these packagings must be leak-tight, impervious to battery fluid and be protected against upset by securing them to pallets or by securing them in cargo compartments using appropriate means of securement (other than by bracing with freight or baggage) such as by the use of restraining straps, brackets or holders;
- 2) batteries must be protected against short circuits, secured upright in these packagings and surrounded by compatible absorbent material sufficient to absorb their total liquid contents; and
- 3) these packagings must be marked "Battery, wet, with wheelchair" or "Battery, wet, with mobility aid" and be labelled with a "Corrosive" label (Figure 5-22) and with a package orientation label (Figure 5-26).

The pilot-in-command must be informed of the location of a wheelchair or mobility aid with an installed battery or the location of a packed battery.

It is recommended that passengers make advance arrangements with each operator; also, unless batteries are non-spillable they should be fitted, where feasible, with spill-resistant vent caps;

- + g) with the approval of the operator(s), lithium-ion battery-powered wheelchairs or other similar mobility aids for use by passengers whose mobility is restricted by either a disability, their health or age, or a temporary mobility problem (e.g. broken leg), subject to the following conditions:
- 1) the batteries must be of a type which meets the requirements of each test in the UN *Manual of Tests and Criteria*, Part III, section 38.3;
 - 2) battery terminals must be protected from short circuits (e.g. by being enclosed within a battery container) and securely attached to the mobility aid;
 - 3) the operator(s) must ensure that such mobility aids are carried in a manner so as to prevent unintentional activation and that they are protected from being damaged by the movement of baggage, mail, stores or other cargo; and
 - 4) the pilot-in-command must be informed of the location of the mobility aid.

It is recommended that passengers make advance arrangements with each operator.

- + h) with the approval of the operator(s), portable medical electronic devices (Automated External Defibrillators (AED), Nebulizer, Continuous Positive Airway Pressure (CPAP), etc.) containing lithium metal or lithium ion cells or batteries carried by passengers for medical use. No more than two spare batteries may be carried. Spare batteries must be individually protected so as to prevent short circuits (by placement in original retail packaging or by otherwise insulating terminals, e.g. by taping over exposed terminals or placing each battery in a separate plastic bag or protective pouch) and carried in carry-on baggage only. Each installed or spare battery must be of a type which meets the requirements of each test in the UN *Manual of Tests and Criteria*, Part III, section 38.3;

In addition, each installed or spare battery must not exceed the following:

- for lithium metal batteries, a lithium content of not more than 8 grams; or
- for lithium ion batteries, a watt-hour rating of not more than 160 Wh.

- i) one small medical or clinical thermometer which contains mercury, for personal use, when in its protective case;

Articles used in dressing or grooming

- j) toiletry articles (including aerosols). The total net quantity of each single article must not exceed 0.5 kg or 0.5 L. Release valves on aerosols must be protected by a cap or other suitable means to prevent inadvertent release of the contents. The term "toiletry articles (including aerosols)" is intended to include such items as hair sprays, perfumes and colognes.

The total net quantity of all articles mentioned in 1.1.2 c), h) and k) must not exceed 2 kg or 2 L (e.g. four aerosol cans of 500 mL each) for each person.

- k) hair curlers containing hydrocarbon gas, no more than one per person, provided that the safety cover is securely fitted over the heating element. Gas refills for such curlers must not be carried;

Consumer articles

- l) when in retail packagings, alcoholic beverages containing more than 24 per cent but not more than 70 per cent alcohol by volume, in receptacles not exceeding 5 L, with a total net quantity per person of 5 L for such beverages.

prodaju ili drugog tereta. Ako se invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje ne mogu ukrcati, čuvati, učvrstiti i iskrcati uvijek u uspravnom položaju pogonska baterija se mora odstraniti i invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje se mogu bez ograničenja prevoziti kao i druga predana (provjerena) prtljaga. Uklonjena baterija se mora prevoziti u čvrstom pakiranju na sljedeći način:

- 1) pakiranja moraju biti nepropusna, otporna na tekućinu iz baterije i zaštićena od prevrtanja, pričvršćena na palete ili propisno učvršćena odgovarajućim sredstvima za učvršćivanje u prtljažnom prostoru pomoću traka za učvršćivanje, konzola ili držača (a ne učvršćivanjem pomoću tereta ili prtljage);
- 2) baterija mora biti zaštićena od kratkog spoja, učvršćena u uspravnom položaju u pakiranju i obložena dovoljnom količinom upijajućeg materijala koji je dostatan da upije svu sadržanu tekućinu; i
- 3) pakiranje se mora obilježiti s „Battery, wet, with wheelchair“ ili „Battery, wet, with mobility aid“ i označiti s oznakom „Corrosive“ (Znak 5-22) i oznakom za orijentaciju pakiranja (Znak 5-26).

Zapovjednika zrakoplova se mora informirati o poziciji na kojoj su smještena invalidska kolica ili pomagalo za kretanje s instaliranom baterijom ili poziciji na kojoj se nalazi pakirana baterija.

Preporuča se da se putnici unaprijed dogovore sa svakim pojedinim zračnim prijevoznikom, i da baterije opreme ukoliko je to moguće sa zaštitnim ventilima protiv istjecanja, osim za baterije koje su zaštićene od curenja.

- + g) s odobrenjem zračnog prijevoznika, invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje pogonjena litij-ionskom baterijom koje koriste putnici s ograničenom pokretljivošću zbog invalidnosti, zdravstvenih razloga, starosti, ili privremene nepokretnosti (npr. zbog slomljene noge) pod sljedećim uvjetima:

- 1) baterije moraju biti tipa koji udovoljava svim zahtjevima provedenih ispitivanja prema UN Manual of Tests and Criteria, Part III, section 38.3;
- 2) kleme baterije moraju biti zaštićene od kratkog spoja (npr. da je baterija zatvorena unutar kontejnera za baterije) te da je baterija sigurno pričvršćena na pomagalu za kretanje;
- 3) zračni prijevoznici moraju osigurati da se pomagala za kretanje prevoze na način da se zaštite od slučajnog pokretanja, te da se zaštite od oštećenja uzrokovano pomicanjem prtljage, pošte, robe za prodaju ili drugog tereta.
- 4) zapovjednika zrakoplova se mora informirati o poziciji na kojoj je smješteno pomagalo za kretanje. Preporuča se da se putnici unaprijed dogovore sa svakim pojedinim zračnim prijevoznikom.

- + h) s odobrenjem zračnog prijevoznika prijenosni medicinski elektronički uređaji (vanjski automatski defibrilator (Automated External Defibrilators - AED), inhalator, uređaj koji održava kontinuirano pozitivni pritisak kod disanja (Continuous Positive Airway Pressure - CPAP), i dr.) koji sadrže litij metalne ili litij-ionske ćelije ili baterije koje nose putnici za medicinsku upotrebu. Ne smiju se nositi više od dvije rezervne baterije. Rezervne baterije moraju se pojedinačno zaštititi kako bi se spriječio kratki spoj (smještanjem u originalna maloprodajna pakiranja ili izoliranjem polova na neki drugi način, npr. lijepljenjem izolacijske trake preko izloženih polova ili smještanjem svake pojedine baterije u posebnu plastičnu vrećicu ili zaštitnu navlaku) a smiju se nositi isključivo u ručnoj prtljazi. Svaka ugrađena ili rezervna baterija mora biti tipa koji udovoljava svim zahtjevima provedenih ispitivanja prema UN Manual of Tests and Criteria, Part III, section 38.3;

Osim toga svaka ugrađena ili rezervna baterija ne smije:

- za litij metalne baterije, sadržavati više od 8 grama litija; ili
- za litij-ionske baterije, imati snagu procijenjenu u wat-satima veću od 160 Wh.

- i) jedan mali medicinski ili klinički termometar koji sadrži živu, za osobnu uporabu, kada se nalazi u njegovoj zaštitnoj kutiji;

Predmeti koji se koriste kod oblačenja ili dotjerivanja

- j) toaletni predmeti (uključujući raspršivače). Ukupna neto količina svakog pojedinog predmeta ne smije prelaziti 0,5 kg ili 0,5 L. Ispušni ventil na raspršivaču mora biti zaštićen poklopcem ili na drugi način kojim se sprječava nehotično ispuštanja sadržaja. Pod pojmom „toaletni predmeti“ (uključujući raspršivače) uključeni su sprejevi za kosu, parfemi i kolonjske vode.

Ukupna neto količina svih proizvoda navedenih u 1.1.2 c), j) i m) ne smije prelaziti 2 kg ili 2 L (npr. četiri limenke raspršivača od 500 ml) po osobi.

- k) uvijači za kosu koji sadrže ugljikovodik, najviše jedan po osobi, uz uvjet da je zaštitni poklopac sigurno pričvršćen na grijači element. Rezervna punjenja za ovakve uvijače ne smiju se nositi.

Predmeti široke potrošnje

- l) kada se nalaze u maloprodajnim pakiranjima alkoholna pića, koja sadrže više od 24, manje od 70 volumnih postotaka alkohola, u pakiranjima koja nisu veća od 5L, u ukupnoj neto količini od 5L po osobi za ta pića.

Note.— Alcoholic beverages containing not more than 24 per cent alcohol by volume are not subject to any restrictions.

- m) Aerosols in Division 2.2, with no subsidiary risk, for sporting or home use is permitted in checked baggage only. The total net quantity of each single article must not exceed 0.5 kg or 0.5 L. Release valves on aerosols must be protected by a cap or other suitable means to prevent inadvertent release of the contents.

The total net quantity of all articles mentioned in 1.1.2 c), h) and k) must not exceed 2 kg or 2 L (e.g. four aerosol cans of 500 mL each) for each person.

- n) with the approval of the operator(s), as checked baggage only, securely packaged cartridges (UN 0012 or UN 0014 only), in Division 1.4S, in quantities not exceeding 5 kg gross mass per person for that person's own use, excluding ammunition with explosive or incendiary projectiles. Allowances for more than one person must not be combined into one or more packages;
- o) one small packet of safety matches or a cigarette lighter that does not contain unabsorbed liquid fuel (other than liquefied gas), intended for use by an individual when carried on the person. Matches and lighters are not permitted in checked or carry-on baggage. Lighter fuel and lighter refills are not permitted on one's person, in carry-on or checked baggage;

Note.— "Strike anywhere" matches are forbidden for air transport.

- p) with the approval of the operator(s), battery-powered equipment capable of generating extreme heat, which could cause a fire if activated (e.g. underwater high intensity lamps) providing that the heat producing component or the battery is packed separately so as to prevent activation during transport. Any battery which has been removed must be protected against short circuit;
- q) with the approval of the operator(s), one avalanche rescue backpack per person equipped with a pyrotechnic trigger mechanism containing not more than 200 mg net of Division 1.4S and a cylinder of compressed gas of Division 2.2 not exceeding 250 mL. The backpack must be packed in such a manner that it cannot be accidentally activated. The airbags within the backpack must be fitted with pressure relief valves;
- r) with the approval of the operator(s), no more than two small cylinders of carbon dioxide or another suitable gas in Division 2.2, per person, fitted into a self-inflating life-jacket for inflation purposes, plus no more than two spare cartridges;

- ≠ s) portable electronic devices (watches, calculating machines, cameras, cellular phones, laptop computers, camcorders, etc.) containing lithium or lithium ion cells or batteries when carried by passengers or crew for personal use, which should be carried as carry-on baggage. Spare batteries must be individually protected so as to prevent short circuits (by placement in original retail packaging or by otherwise insulating terminals, e.g. by taping over exposed terminals or placing each battery in a separate plastic bag or protective pouch) and carried in carry-on baggage only. In addition, each installed or spare battery must not exceed the following:

- for lithium metal batteries, a lithium content of not more than 2 grams; or
- for lithium ion batteries, a watt-hour rating of not more than 100 Wh.

With the approval of the operator, lithium ion batteries exceeding a watt-hour rating of 100 Wh but not exceeding 160 Wh may be carried as spare batteries in carry-on baggage or in equipment in either checked or carry-on baggage. No more than two individually protected spare batteries per person may be carried.

- ≠ t) fuel cells used to power portable electronic devices (for example cameras, cellular phones, laptop computers and camcorders) and spare fuel cell cartridges, under the following conditions:
- 1) fuel cells and fuel cell cartridges may only contain flammable liquids, corrosive substances, liquefied flammable gas, water reactive substances or hydrogen in metal hydride;
 - 2) refuelling of fuel cells on board an aircraft is not permitted except that the installation of a spare cartridge is allowed;
 - 3) the maximum quantity of fuel in any fuel cell or fuel cell cartridge must not exceed:
 - a) for liquids 200 mL;
 - b) for solids 200 grams;
 - c) for liquefied gases, 120 mL for non-metallic fuel cells or fuel cell cartridges or 200 mL for metal fuel cells or fuel cell cartridges;

For hydrogen in metal hydride, the fuel cell cartridges must have a water capacity of 120 mL or less;

- 4) each fuel cell and each fuel cell cartridge must conform to IEC PAS 62282-6-1 Ed. 1, and must be marked with a manufacturer's certification that it conforms to the specification. In addition, each fuel cell cartridge must be marked with the maximum quantity and type of fuel in the cartridge;

Napomena.— Alkoholna pića koja sadrže manje od 24 volumna postotka alkohola nisu podložna ograničenjima.

m) raspršivači iz Skupine 2.2, bez dodatnog rizika, koji se koriste prilikom bavljenja sportom ili kod kuće dopušteni su samo u predanoj (provjerenoj) prtljazi. Ukupna neto količina svakog pojedinog predmeta ne smije prelaziti 0,5 kg ili 0,5 L. Ispušni ventil na raspršivaču mora biti zaštićen poklopcem ili na drugi način kojim se sprječava nehотиčno ispuštanje.

Ukupna neto količina svih proizvoda navedenih u 1.1.2 c), j) i m) ne smije prelaziti 2 kg ili 2 L (npr. četiri limenke raspršivača od 500 ml) po osobi.

n) s odobrenjem zračnog prijevoznika, samo u predanoj (provjerenoj) prtljazi, sigurnosno zapakirane patrone (samo UN 0012 ili UN 0014), u Skupini 1.4S, u količinama koje nisu veće od 5 kg ukupne mase po osobi, za osobnu upotrebu, izuzev municije s eksplozivnim ili zapaljivim projektilima. Količine dozvoljene za više od jedne osobe ne smiju se zajedno pakirati u jednom ili više pakiranja;

o) jedno malo pakiranje šibica ili upaljač za cigarete koji ne sadrži neupijeno tekuće gorivo (osim tekućeg plina) namijenjen za osobnu upotrebu osobe koja ga nosi uza se. Šibice i upaljači nisu dozvoljeni u predanoj (provjerenoj) ili u ručnoj prtljazi. Gorivo za upaljače i punjenja za upaljače nije dopušteno imati uza se, u ručnoj prtljazi ili u predanoj (provjerenoj) prtljazi.

Napomena.— „Šibice koje se mogu zapaliti na svim podlogama“ su zabranjene u zračnom prometu.

p) s odobrenjem zračnog prijevoznika oprema koja sadrži baterije koje su u stanju proizvesti veliku toplinu, a koja može prouzročiti požar ukoliko se aktivira (npr. podvodne svjetiljke visokog intenziteta) pod uvjetom da je sastavni dio koji proizvodi toplinu pakiran posebno kako bi se spriječilo aktiviranje tijekom prijevoza. Baterije koje su uklonjene moraju se zaštititi da ne uzrokuju kratki spoj;

q) s odobrenjem zračnog prijevoznika, jedna naprtnjača po osobi s opremom za spašavanje od lavine, opremljena pirotehničkim mehanizmom za izbacivanje koji sadrži manje od 200 mg neto eksploziva iz Skupine 1.4S, i manje od 250 mL komprimiranog plina iz Skupine 2.2. Naprtnjača mora biti pakirana tako da se ne može slučajno aktivirati. Zračni jastuci unutar naprtnjače moraju imati ispušne ventile;

r) s odobrenjem zračnog prijevoznika, ne više od dvije male boce ugljičnog dioksida ili drugog pogodnog plina iz Skupine 2.2, po osobi, koje se nalaze u samonapuhavajućem prsluku za spašavanje radi napuhavanja i ne više od dva rezervna punjenja;

≠ s) prijenosni elektronički uređaji (satovi, kalkulatori, fotoaparati, mobiteli, prijenosna računala, video-kamere, itd.) koji sadrže litijske ili litij-ionske ćelije ili baterije, ako ih nose putnici ili članovi posade za osobnu upotrebu, i koji se trebaju nositi u ručnoj prtljazi. Rezervne baterije moraju se pojedinačno zaštititi kako bi se spriječio kratki spoj (smještanjem u originalna maloprodajna pakiranja ili izoliranjem polova na neki drugi način, npr. lijepljenjem izolacijske trake preko izloženih polova ili smještanjem svake pojedine baterije u posebnu plastičnu vrećicu ili zaštitnu navlaku) a smiju se nositi isključivo u ručnoj prtljazi. Svaka ugrađena ili rezervna baterija ne smije:

- za litij metalne baterije, sadržavati više od 2 grama litija; ili
- za litij-ionske baterije, imati snagu procijenjenu u wat-satima veću od 100 Wh.

S odobrenjem zračnog prijevoznika, litij-ionske baterije koje imaju snagu procijenjenu u wat-satima veću od 100 Wh ali koja ne premašuje 160 Wh mogu se nositi kao rezervne baterije u ručnoj prtljazi ili u opremi koja se nalazi u predanoj (provjerenoj) prtljazi ili u ručnoj prtljazi. Jedna osoba ne smije nositi više od dvije rezervne baterije koja je svaka posebno zaštićena.

≠ t) gorivne ćelije koje se koriste za napajanje prijenosnih elektroničkih uređaja (na primjer fotoaparata, mobitela, prijenosnih računala i video-kamera) i rezervna punjenja gorivnih ćelija, pod sljedećim uvjetima:

- 1) gorivne ćelije i punjenja gorivnih ćelija smiju sadržavati samo zapaljive tekućine, korozivne tvari, ukapljene zapaljive plinove, tvari koje reagiraju s vodom ili vodik u metalnom hidridu;
- 2) nije dozvoljeno punjenje gorivnih ćelija u zrakoplovu, osim što je dozvoljeno umetanje rezervnog punjenja;
- 3) najveća količina goriva u gorivnoj ćeliji ili punjenju gorivne ćelija ne smije premašivati:
 - a) za tekućine 200 mL;
 - b) za krute tvari 200 grama;
 - c) za ukapljene plinove, 120 mL za nemetalne gorivne ćelije ili punjenja gorivnih ćelija ili 200 mL za metalne gorivne ćelije ili punjenja gorivnih ćelija;

Za vodik u metalnom hidridu, punjenja gorivnih ćelija moraju imati kapacitet za vodu od 120 mL ili manji;

- 4) Svaka gorivna ćelija i punjenje gorivne ćelije mora biti u skladu s IEC PAS 62282-6 Ed. 1, i mora biti obilježena potvrdom proizvođača da je u skladu sa specifikacijom. Osim toga svako punjenje gorivne ćelije mora se obilježiti s najvećom dopuštenom količinom i vrstom goriva u punjenju.

- 5) fuel cell cartridges containing hydrogen in metal hydride must comply with the requirements in Special Provision A162.
 - 6) no more than two spare fuel cell cartridges may be carried by a passenger, as follows:
 - a) fuel cell cartridges containing flammable liquids, corrosive substances, liquefied flammable gas or hydrogen in metal hydride in carry-on baggage, in checked baggage or on the person; and
 - b) fuel cell cartridges containing water-reactive substances in carry-on baggage or on the person;
 - 7) fuel cells containing fuel are permitted in carry-on baggage only;
 - 8) interaction between fuel cells and integrated batteries in a device must conform to IEC PAS 62282-6-1 Ed. 1. Fuel cells whose sole function is to charge a battery in the device are not permitted;
 - 9) fuel cells must be of a type that will not charge batteries when the portable electronic device is not in use and must be durably marked by the manufacturer: "APPROVED FOR CARRIAGE IN AIRCRAFT CABIN ONLY" to so indicate; and
 - 10) in addition to the languages which may be required by the State of Origin for the markings specified above, English should be used.
- u) with the approval of the operator, dry ice in quantities not exceeding 2.5 kg per person, when used to pack perishables that are not subject to these Instructions, provided the package permits the release of carbon dioxide gas. When carried in checked baggage, each package must be marked:
- "DRY ICE" or "CARBON DIOXIDE, SOLID"; and
 - with the net weight of dry ice or an indication that the net weight is 2.5 kg or less;
- v) with the approval of the operator(s), as carry-on baggage only, a mercurial barometer or mercurial thermometer carried by a representative of a government weather bureau or similar official agency. The barometer or thermometer must be packed in a strong outer packaging, having a sealed inner liner or a bag of strong leakproof and puncture-resistant material impervious to mercury, which will prevent the escape of mercury from the package irrespective of its position. The pilot- in-command must be informed of the barometer or thermometer;
- w) with the approval of the operator(s), as carry-on or checked baggage, instruments containing radioactive material not exceeding the activity limits specified in Table 2-15 (i.e. chemical agent monitor (CAM) and/or rapid alarm and identification device monitor (RAID-M)), securely packed and without lithium batteries, when carried by staff members of the Organization for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW) on official travel;
- + x) energy efficient light bulbs when in retail packaging intended for personal or home use.
- + *Security-type equipment*
- y) With the approval of the operator(s), security type equipment such as attaché cases, cash boxes, cash bags, etc. incorporating dangerous goods as part of this equipment, for example lithium batteries or pyrotechnic material, may be carried as checked baggage only if the equipment complies with the following:
- 1) the equipment must be equipped with an effective means of preventing accidental activation;
 - 2) if the equipment contains an explosive or pyrotechnic substance or an explosive article, this article or substance must be excluded from Class 1 by the appropriate national authority of the State of Manufacture in compliance with Part 2;1.5.2.1;
 - 3) if the equipment contains lithium cells or batteries, these cells or batteries must comply with the following restrictions:
 - a) for a lithium metal cell, the lithium content is not more than 1 g;
 - b) for a lithium metal or [lithium alloy] battery, the aggregate lithium content is not more than 2 g;
 - c) for lithium ion cells, the Watt-hour rating (see Attachment 2) is not more than 20 Wh;
 - d) for lithium ion batteries, the Watt-hour rating is not more than 100 Wh;
 - e) each cell or battery is of the type proven to meet the requirements of each test in the UN *Manual of Tests and Criteria*, Part III, section 38.3;

- 5) punjenje gorivne ćelije koje sadrži vodik u metalnom hidridu mora biti u skladu sa zahtjevima Posebne odredbe A162.
- 6) putnik ne smije nositi više od dva rezervna punjenja gorivne ćelije, i to:
 - a) punjenja gorivnih ćelija koja sadržavaju zapaljive tekućine, korozivne tvari, ukapljene zapaljive plinove ili vodik u metalnom hidridu u ručnoj prtljazi, predanoj (provjerenoj) prtljazi ili ih imati uza se; i
 - b) punjenja gorivnih ćelija koja sadržavaju tvari koje reagiraju s vodom u ručnoj prtljazi ili ih imati uza se.
- 7) gorivne ćelije koje sadrže gorivo su dozvoljene samo u ručnoj prtljazi;
- 8) interakcija između gorivne ćelije i baterija ugrađenih u uređaj mora biti u skladu s IEC PAS 62282-6-1 Ed. 1. Gorivne ćelije kojima je jedina funkcija napajanje baterije u uređaju nisu dozvoljene;
- 9) tip gorivnih ćelija mora biti od onih koji neće puniti baterije kada se ne koristi prijenosni elektronički uređaj a proizvođač ih mora trajno obilježiti s "APPROVED FOR CARRIAGE IN AIRCRAFT CABIN ONLY" kako bi to istaknuo; i
- 10) za obilježavanja koja su gore navedena mora se koristiti engleski jezik, dodatno uz neki drugi jezik koji se zahtijeva u državi podrijetla.

u) s odobrenjem zračnog prijevoznika suhi led u količinama koje ne premašuju 2,5 kg po osobi, kada se koristi kao rashladno sredstvo za pakiranje pokvarljive robe koja ne podliježe Tehničkim instrukcijama, pod uvjetom da ambalaža omogućava oslobađanje plina ugljičnog dioksida. Kada se nalazi u predanoj (provjerenoj) prtljazi svako pakiranje se mora obilježiti s:

— "DRY ICE" ili "CARBON DIOXIDE, SOLID"; i

— s neto težinom suhog leda ili naznakom da je neto težina suhog leda 2,5 kg ili manja;

v) s odobrenjem zračnog prijevoznika, samo u ručnoj prtljazi živin barometar ili termometar koji nosi predstavnik državnog meteorološkog ureda, ili slične službene agencije. Barometar ili termometar mora biti pakiran u čvrstu vanjsku ambalažu i imati zatvorenu unutarnju oblogu ili vrećicu od jakog nepropusnog materijala otpornog na puknuća i živu koji će spriječiti da živa pobjegne iz ambalaže bez obzira na njenu poziciju. Zapovjednika zrakoplova se mora informirati o barometru ili termometru.

w) s odobrenjem zračnog prijevoznika, u ručnoj ili predanoj (provjerenoj) prtljazi, instrumenti koji sadrže radioaktivni materijal čija aktivnost ne premašuje ograničenja navedena u Tablici 2-15 (tj. uređaj za detekciju kemijskih sredstava i/ili uređaj za nadzor, prepoznavanje i brzo upozoravanje) u zaštićenoj ambalaži i bez litijskih baterija kada ih nosi na službenim putovanjima osoblje zaposleno u Organizaciji za zabranu korištenja kemijskog oružja.

+ x) energetske učinkovite žarulje koje se nalaze u maloprodajnoj ambalaži namijenjene za osobnu upotrebu ili za upotrebu kod kuće.

+ *Oprema za zaštitu*

y) s odobrenjem zračnog prijevoznika, oprema koja služi za zaštitu, kao što su torba za spise sa zaštitom, metalne kase, vreće za novac i sl., koje kao dio ove opreme sadrže opasne robe, na primjer litijske baterije ili pirotehnički materijal, smiju se prevoziti samo kao predana (provjerena) prtljaga ukoliko oprema udovoljava sljedećem:

- 1) oprema mora biti opremljena s učinkovitim sredstvima koji sprječavaju slučajno aktiviranje;
- 2) ako oprema sadrži eksplozivne ili pirotehničke tvari ili eksplozivni predmet, ovaj predmet ili tvar mora odgovarajuće nadležno tijelo države proizvodnje isključiti iz Klase 1 u skladu s Dijelom 2; 1.5.2.1;
- 3) ako oprema sadrži litijske ćelije ili baterije, te ćelije ili baterije moraju biti u skladu sa sljedećim ograničenjima:
 - a) za litij metalne ćelije, sadržaj litija nije veći od 1g;
 - b) za litij metalne baterije ili baterije od legura litija, ukupni sadržaj litija nije veći od 2 g;
 - c) za litij-ionske ćelije, procijenjena snaga u wat-satima nije veća od 20 Wh (vidi Dodatak 2);
 - d) za litij-ionske baterije, procijenjena snaga u wat-satima nije veća od 100 Wh;
 - e) svaka ćelija ili baterija je tipa za koji je dokazano da udovoljava zahtjevima provedenih ispitivanja prema UN Manual of Tests and Criteria, Part III, section 38.3;

- 4) if the equipment contains gases to expel dye or ink, only gas cartridges and receptacles, small, containing gas with a capacity not exceeding 50 mL, containing no constituents subject to these Instructions other than a Division 2.2 gas, are allowed. The release of gas must not cause extreme annoyance or discomfort to crew members so as to prevent the correct performance of assigned duties. In case of accidental activation, all hazardous effects must be confined within the equipment and must not produce extreme noise.
- 5) security type equipment that is defective or that has been damaged is forbidden for transport.

1.1.3 Any organization or enterprise other than an operator (such as a travel agent), involved in the air transport of passengers, should provide passengers with information about the types of dangerous goods which they are forbidden to transport aboard an aircraft. This information should consist of, as a minimum, notices at those locations where there is an interface with the passengers.

- + 1.1.4 Where provision is made for the purchase of tickets via the Internet, information on the types of dangerous goods which a passenger is forbidden to transport aboard an aircraft should be provided in either text or pictorial form and should be such that ticket purchase cannot be completed until the passenger, or a person acting on their behalf, has indicated that they have understood the restrictions on dangerous goods in baggage.

- 4) ako oprema sadrži plinove za izbacivanje boje ili tinte, samo male plinske patrone i spremnici, s kapacitetom kod kojeg sadržaj plina ne premašuje 50 mL, koji nema sastojke podložne Tehničkim instrukcijama osim plina iz Skupine 2.2. Ispuštanje plina ne smije prouzročiti značajne smetnje ili nelagodu članovima posade što bi ih sprječavalo da ispravno obavljaju dodijeljene im dužnosti. U slučaju neželjenog aktiviranja, svi opasni učinci moraju ostati zarobljeni unutar opreme i ne smiju proizvesti ekstremnu buku.
- 5) zabranjeno je prevoziti opremu koja služi za zaštitu a koja je neispravna ili oštećena.

1.1.3 Organizacije ili poduzetnici koje nisu zračni prijevoznici (kao što je putnička agencija), a koje sudjeluju u zračnom prijevozu putnika, trebaju putnicima pružiti informacije o vrstama opasnih roba koje je zabranjeno prevoziti u zrakoplovu. Ova informacija bi se morala sastojati, minimalno, od obavijesti istaknutih na onim mjestima gdje se dolazi u kontakt s putnicima.

- + 1.1.4 Tamo gdje se rezervacija za kupnju karata obavlja putem interneta, informacije o vrstama roba koje putnici ne smiju unositi u zrakoplov treba pružiti u tekstualnom ili slikovnom obliku i treba biti takva da se kupnja karte ne može završiti dok putnik, ili osoba koja nastupa u njegovo ime, ne naznači da je shvatila ograničenja u svezi opasne robe u prtljazi.